

PATVIRTINTA
Vilniaus darželio-mokyklos „Vaivorykštė“
Direktoriaus 2024-09-10
įsakymu Nr. V–84

VILNIAUS DARŽELIO-MOKYKLOS „VAIVORYKŠTĖ“ KRIZIŲ VALDYMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Krizių valdymo Vilniaus darželyje-mokykloje „Vaivorykštė“ (toliau – Mokykla) tvarkos aprašas reglamentuoja krizių valdymo Mokykloje komandos sudarymą, darbo organizavimą ir bendradarbiavimą su Mokyklos vaiko gerovės komisija (toliau – VGK), Vilniaus miesto Savivaldybės administracija ir, esant poreikiui, psichologinės pagalbos teikėju (Vilniaus pedagogine psichologine tarnyba (toliau – VPPT) krizės Mokykloje metu.
2. Krizių valdymo tvarkos aprašo tikslas – suteikti krizės paveiktiems Mokyklos bendruomenės nariams reikalingos pagalbos teikimą ir užtikrinti, kad krizės įveikimo metu ugdymo procesas Mokykloje vyktų įprasta tvarka arba kuo skubiau prie jos grįžtų.
3. Krizių valdymo Mokykloje koordinatoriai, organizatoriai ir vykdytojai yra Mokyklos krizių valdymo komanda, kuri bendradarbiauja su VGK, su pasirinktu psichologinės pagalbos teikėju (VPPT ar kt.), Vilniaus miesto savivaldybės administracija, o prireikus ir kitomis švietimo ir sveikatos sistemos įstaigomis.
4. Šiame Apraše vartojamos sąvokos:
 - 4.1. krizinė situacija – situacija, kurią lydi didelis nerimas, įtampa, grėsmė, nesaugumas, pavojus, sutrikimas ir kt.;
 - 4.2. krizė Darželyje-mokykloje – netikėtas ir/ar pavojingas įvykis, sutrikdantis įprastą bendruomenės ar atskirų jos narių veiklą, emociškai sukrečiantis visą ar didesnę Mokyklos bendruomenės dalį. Krizinių situacijų pavyzdžiai: mokinio ar bendruomenės nario savižudybė, kita komplikauta netektis: bendruomenės nario mirtis dėl nelaimingo atsitikimo ar ligos, nelaimingas atsitikimas, susijęs su mirties grėsme Mokykloje, susišaudymas Mokykloje, gaisras Mokykloje, įkaitų paėmimas, bendruomenės nario dingimas ir kt.;
 - 4.3. krizės valdymas – koordinuoti veiksmai, kuriuos atlieka Krizių valdymo Mokykloje komanda pasitelkus VGK, esant būtinybei, psichologinės pagalbos teikėją (VPPT ar kt.) ir Vilniaus miesto Savivaldybės administraciją, siekiant įveikti krizės sukeltas pasekmes ir teikti Mokyklos bendruomenei veiksmingą pagalbą;
 - 4.4. krizių valdymo komanda – Mokykloje nuolat veikianti krizių valdymą vykdanči komanda, kurią sudaro vadovybės, švietimo pagalbos specialistų, mokytojai, turintys krizės valdymui reikiamų gebėjimų;
 - 4.5. krizės valdymo komandos vadovas – Mokyklos direktorius (jam negalint atlikti savo funkcijų – jo pavaduotojas);

- 4.6. savižudybės grėsmė – situacija, kai yra identifikuojamas asmuo, turintis ketinimų nusižudyti;
- 4.7. savižudybės krizės prevencija – veiksmai, kuriuos atlieka Mokyklos vadovybė kartu su Mokyklos psichologu ir socialiniu pedagogu siekdami suteikti reikiamą pagalbą ir užkirsti kelią asmens savižudybei.

II SKYRIUS

KRIZIŲ VALDYMO MOKYKLOJE ORGANIZAVIMAS

5. Krizės valdymą Mokykloje organizuoja krizių valdymo Mokykloje komanda.
- 5.1. Mokyklos krizių valdymo komandos paskirtis krizės metu – įveikti krizės sukeltas problemas, užtikrinti bendruomenei veiksmingos pagalbos teikimą, atkurti įprastą veiklą ugdymo įstaigoje;
- 5.2. Krizių valdymo komandos sudėtį įsakymu tvirtina direktorius. Įsakyme įvardijama kiekvieno nario atsakomybė, nurodomi kontaktai, numatoma, kas pavaduoja krizių komandos vadovą (ar kitą narį), jeigu krizės metu jis negali atlikti savo funkcijų.
- 5.3. Krizių valdymo komandos vadovas – Mokyklos direktorius– koordinuoja krizių valdymo komandos darbą; jam negalint atlikti savo funkcijų – direktoriaus pavaduotojas ugdymui.
- 5.4. Krizių valdymo komandą sudaro ne mažiau nei 5 nariai:
- 5.4.1. narys, atsakingas už komunikaciją;
- 5.4.2. narys, atsakingas už saugumą;
- 5.4.3. narys, atsakingas už pirmosios medicininės pagalbos organizavimą;
- 5.4.4. narys, atsakingas už emocinės ar psichologinės pagalbos organizavimą ir / ar teikimą;
- 5.4.5. narys, atsakingas už informacines technologijas.
- 5.5. Krizių valdymo komandos nariai gali būti ir VGK nariais.
- 5.6. Krizių valdymo komandos vadovo, nario, atsakingo už psichologinės pagalbos organizavimą ir teikimą, bei nario, atsakingo už komunikaciją, funkcijas turi atlikti skirtingi asmenys.
- 5.7. Krizių valdymo komandos narių funkcijos:
- 5.7.1. krizių valdymo komandos vadovas:
- 5.7.1.1. vadovauja Mokyklos krizių valdymo komandos darbui;
- 5.7.1.2. užtikrina, kad, nesant kurio nors krizių valdymo komandos nario, jo funkcijas valdant krizę perimtų kitas Mokyklos darbuotojas;
- 5.7.1.3. inicijuoja Mokyklos krizių valdymo komandos posėdžius krizės valdymo klausimams svarstyti;
- 5.7.1.4. užtikrina, kad Mokyklos krizių valdymo komandos nariai įgytų krizės valdymo kompetencijų ir nuolat tobulintų kvalifikaciją šioje srityje;
- 5.7.1.5. įvykus krizei Mokykloje, nedelsdamas informuoja Vaiko teisių apsaugos tarnybą, Vilniaus miesto pedagoginę psichologinę tarnybą (VPTT), mobiliąją psichologinių krizių komandą, nukentėjusių ir / ar dalyvavusių ugdytinių įstatyminius atstovus;
- 5.7.1.6. įvykus krizei Mokykloje, nedelsdamas sušaukia ir informuoja apie krizę Mokykloje krizių valdymo komandą ir VGK;
- 5.7.1.7. ugdytinio ir (ar) Mokyklos darbuotojo mirties atveju, pasirūpina, kad jo asmens duomenys būtų pašalinami iš žurnalų, sąrašų, kompiuterių ir kita; mirusiojo daiktus perduoda artimiesiems.
- 5.7.2. narys, atsakingas už komunikaciją:
- 5.7.2.1. nariu, atsakingu už komunikaciją, skiriamas direktoriaus pavaduotojas ugdymui;

- 5.7.2.2. įvykus krizei Mokykloje, susisiečia su nukentėjusio asmens artimaisiais ir / ar policija, patikslina krizės faktus, aptaria su asmens artimaisiais, kokia informacija apie įvykusią krizę bus pateikta Mokyklos bendruomenei (mokytojams, ugdytiniams, jų įstatyminiams atstovams);
- 5.7.2.3. informuoja Mokyklos vadovybę ir mokytojus apie krizės valdymo organizavimo veiksmus ir pateikia informaciją mokyklos bendruomenei ir, suderinęs su steigėju, žiniasklaidai. Siekiant išvengti skirtingos ar netikslios informacijos sklaidos, svarbu, kad su žiniasklaida bendrautų tik už komunikaciją atsakingas asmuo;
- 5.7.2.4. reguliariai atnaušina Mokyklos krizės valdymo komandos narių ir psichologinės pagalbos teikėjo (-ų) kontaktus ir užtikrina jų prieinamumą Mokyklos krizių valdymo komandos nariams ir Mokyklos bendruomenei;
- 5.7.2.5. bendradarbiaudamas su VGK, psichologinės pagalbos teikėju (-ais) ar Mokyklos savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija parengia informacijos apie krizę tekstą, kuris bus skirtas Mokyklos bendruomenei, prireikus ir žiniasklaidai, bei pateikia šią informaciją Mokyklos krizių valdymo komandos vadovui;
- 5.7.2.6. parengia informaciją apie krizę ir praneša ugdytinių įstatyminiams atstovams.
- 5.7.3. narys, atsakingas už saugumą:
- 5.7.3.1. nariu, atsakingu už saugumą, skiriamas vienas iš administracijos darbuotojų;
- 5.7.3.2. prireikus iškviečia policiją ir / ar priešgaisrinę gelbėjimo tarnybą;
- 5.7.3.3. po krizės vertina saugumo priemonių efektyvumą.
- 5.7.4. narys, atsakingas už pirmosios medicininės pagalbos organizavimą:
- 5.7.4.1. nariu, atsakingu už pirmosios medicininės pagalbos organizavimą, skiriamas Mokyklos visuomenės sveikatos priežiūros specialistas;
- 5.7.4.2. jei yra galimybė, nustato sužeistus mokyklos bendruomenės narius, inicijuoja pirmosios medicininės pagalbos teikimą, prireikus iškviečia greitąją medicinos pagalbą;
- 5.7.4.3. rūpinasi, kad krizės atveju būtų priemonių, reikalingų pirmajai pagalbai suteikti;
- 5.7.4.4. numato vietą (-as) Mokykloje, kur galėtų būti teikiama pirmoji medicininė pagalba;
- 5.7.4.5. po krizės vertina pirmosios medicininės pagalbos efektyvumą.
- 5.7.5. narys, atsakingas už emocinės ir / ar psichologinės pagalbos organizavimą ir teikimą:
- 5.7.5.1. nariu, atsakingu už emocinės ir / ar psichologinės pagalbos organizavimą ir teikimą, skiriamas psichologas, socialinis pedagogas, specialusis pedagogas ar asmuo, kuris yra apmokytas teikti emocinę paramą;
- 5.7.5.2. įvykus krizei vertina situaciją Mokykloje (labiausiai krizės paveiktus Mokyklos bendruomenės narius, bendrą mokyklos bendruomenės mikroklimatą, psichologinės ir emocinės pagalbos teikimo poreikį) ir įstaigos vidinius resursus, reikalingus psichologinės ir emocinės pagalbos teikimui;
- 5.7.5.3. bendradarbiaudamas su Mokyklos savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija organizuoja psichologinės pagalbos mokyklos bendruomenei teikimo priemones (teikėjus, patalpas, laiką);
- 5.7.5.4. labiausiai krizės paveiktiems Mokyklos bendruomenės nariams siūlo psichologinę pagalbą ir (ar) teikia informaciją apie psichologinės pagalbos teikėją (-us) ir (ar) teikia psichologinę pagalbą Mokyklos bendruomenės nariams (rengia pokalbius, konsultuoja individualiai ar grupėmis).
- 5.7.6. narys, atsakingas už informacines technologijas:
- 5.7.6.1. nariu, atsakingu už informacines technologijas, skiriamas informacinių technologijų specialistas;

5.7.6.2. įvykus techniniams nesklandumams, krizių valdymo komandos nuotolinių ar hibridinių susitikimų metu teikia pagalbą;

5.7.6.3. po krizės vertina techninės pagalbos efektyvumą.

5.8. Mokyklos krizių valdymo komandos veiksmai krizės atveju:

5.8.1. kviesti skubią pagalbą (policija, medikai); 5

5.8.2. informuoti Mokyklos steigėją (Vilniaus miesto savivaldybę);

5.8.3. nedelsiant įvertinti krizės aplinkybes;

5.8.4. įvertinus aplinkybes informuoti:

5.8.4.1. vaiko teisių apsaugos tarnybą;

5.8.4.2. Vilniaus miesto pedagoginę psichologinę tarnybą (VPTT);

5.8.4.3. esant poreikiui, mobiliąją psichologinių krizių komandą;

5.8.4.4. informuoti nukentėjusių ir / ar dalyvavusių ugdytinių įstatyminius atstovus;

5.8.4.5. susirinkti Mokyklos krizių valdymo komandai.

5.9. Krizės valdymo eiga:

5.9.1. krizių valdymo komanda, bendradarbiaudama su VGK, sudaro detalų krizės valdymo planą (1 priedas), kurį ne vėliau kaip per 12 valandų nuo krizės identifikavimo pateikia steigėjo atsakingam asmeniui;

5.9.1.1. plane turi būti numatomi šie veiksmai:

5.9.1.2. kaip apie krizę bei jos valdymo veiksmus bus informuojami mokytojai, mokyklos personalas, mokiniai, mokinių įstatyminiai atstovai, žiniasklaida ir visuomenė;

5.9.1.3. aiškiai įvardytas pagalbos poreikis (kokia, kam reikalinga) ir pagalbos teikėjai (kas teikia: vidiniai ar / ir išorės resursai) bei nurodomi suteikimo laikotarpiai, vietos, laikas, trukmė.

6 5.10. Rengiant pranešimus Mokyklos bendruomenei pateikti tik patvirtintus faktus ir informuoti apie priimtus sprendimus prevencijai ir intervencijai.

5.11. Pranešimus, interviu ir komentarus apie krizinę situaciją Mokykloje teikti žiniasklaidai tik suderinus su Mokyklos steigėju.

5.12. Mokyklos krizių valdymo komanda, įgyvendinus krizės valdymo ugdymo įstaigos numatytus veiksmus, įvertina krizės valdymo veiksmų sėkmingumą ir priima reikiamus sprendimus:

5.12.1 aptaria krizės įveiką;

5.12.2. sustabdo krizės valdymo Mokykloje aktyvius veiksmus;

5.12.3. per 5 darbo dienas nuo krizės įveikos informuoja steigėją apie krizės įveiką – užpildo ir pateikia krizės valdymo ugdymo įstaigoje ataskaitą (2 priedas);

5.12.4. baigus aktyvius veiksmus 1–2 mėnesius tęsia rizikos grupės asmenų stebėjimą ir vertina situaciją bendruomenėje;

5.12.5. krizės paveiktos aukos ir jų artimieji informuojami apie psichologinės pagalbos galimybes, motyvuojami ir nukreipiami pagalbai;

5.12.6. Mokyklos krizių valdymo komanda kartu su VGK numato krizių prevencijos renginių organizavimą mokyklos bendruomenei;

5.12.7. Mokyklos krizių valdymo komanda kartu su VGK koordinuoja periodinį (kasmetinį) visų bendruomenės narių (pedagogų, kitų mokyklos darbuotojų, mokinių ir jų įstatyminių atstovų krizių valdymo žinių atnaujinimą.

III SKYRIUS

SAVIŽUDYBĖS KRIZĖS PREVENCIJA

6. Bet kuris Mokyklos darbuotojas, sužinojęs apie ugdytinio ar kito Mokyklos bendruomenės nario ketinimą ar bandymą nusižudyti ar mintis / planus apie pasitraukimą iš gyvenimo, turi pranešti Mokyklos psichologui arba, jo nesant, Mokyklos socialiniam pedagogui. Nesant psichologui ar socialiniam pedagogui informuojamas Mokyklos direktorius arba VGK pirmininkas.
7. Mokyklos krizės komandos vadovas įvertina situaciją ir organizuoja tolesnę pagalbą, veiksmus suderindamas su VGK pirmininku. Kai įtariama, kad ugdytinis ketina nusižudyti, nedelsiant informuojami jo įstatyminiai atstovai ir tolesnis pagalbos teikimas derinamas su jais, o prireikus informuojamas Savivaldybės administracijos Tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinavimo skyrius ir derinami veiksmai vaiko saugumui užtikrinti. Apie pagalbos teikimą kiekvienu savižudybės grėsmės atveju yra pildomas pagalbos teikimo eigos lapas (3 priedas).
8. Tęstinę pagalbą esant savižudybės krizei teikia psichikos sveikatos specialistai.
9. Apie kitų Mokyklos bendruomenės narių informavimą po ugdytinio savižudybės krizės ir jų įtraukimą į pagalbos procesą sprendžia Mokyklos krizių komanda kartu su ugdytiniu ir jo įstatyminiais atstovais.
10. Ugdytinio įstatyminiams atstovams atsisakius pagalbos moksleiviui, esančiam savižudybės krizėje, Mokyklos krizių komanda apie tokį atvejį informuoja Savivaldybės administracijos Tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinavimo skyrių.

IV SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

11. Visi pagalbą krizinėje situacijoje Mokykloje teikę specialistai privalo laikytis konfidencialumo, gauti ir teikti informaciją tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, nepažeidžiant vaiko teisių ir teisėtų interesų.
 12. Kelių mokinių peštynės, konfliktai tarp mokytojų, vadovybės ir pan., lokalus (atskirų asmenų grupėje, klasėje) patyčių paplitimas, atskirų mokinių patirtos traumos sportuojant, pertraukų metu ir pan. nelaikomi kriziniais įvykiais.
 13. Krizių valdymo darželyje-mokykloje „Vaivorykštė“ tvarkos aprašas parengtas vadovaujantis Rekomendacijomis dėl krizių valdymo Vilniaus miesto ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo įstaigose, patvirtintomis Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2020 m. gegužės 28 d. įsakymu Nr. 30-1203/20.
-